

Formansfrágreiðing:

Formaðurin greiddi frá samráðingunum

Jan Højgaard, formaður í Føroya Fiskimannafelag, kom víða um í síni formansfrágreiðing á landsfundinum. Hann gjørdi fitt burtur úr sáttmálasamráðingunum og nam eisini við fleiri faklig viðurskipti.

Størsta arbeðsorkan hjá Fiskimannafelagnum í 2015 fór til sáttmálasamráðingarnar, og tær komu eisini fyrst fyrri í formansfrágreiðingini, sum Jan Højgaard, felagsformaður, helt á landsfundinum.

Tó at striltið gekk á onkrum økjum, legði hann dent á, at nøkur fet tann rætta vegin vórðu tikin, tá sáttmálin bleiv undirskrivaður 27. mai í fjør, og tók soleiðis samanum:

- Millum annað fingi vit býtisprosentíð hjá botnfiskatrolarunum aftur á støðið fyrri 2011, nevniliga 27 fyrri bæði partrolarar og lemma-trolarar.
- Sáttmálaásetta býtisprosentíð hjá frystilínuskipunum fór úr 37 upp í 40.
- Fastmynstraðir menn fáa nú eitt ískoyti á 1500 krónur um árið til olju- og arbeðsklæði.
- Línugjaldið er strikað.
- Dagískoytið hjá kokkunum er hækkað úr 50 í 75 krónur um dagin.
- Skipsarbeiði verður nú lønt við handverkaraløn og samsvarandi yvirtíðarløn.
- Inntøkutapstryggingin er betrað soleiðis, at hon tekur við frá 8. degi, sama hvussu leingi skipið er úr vinnu vegna brek (fyrir skuldi skipið vera minst 14 dagar úr vinnu).
- Setanartreytirnar fyrri avloysarar eru betraðar.
- Og endiliga er 2. jóladagur nú sáttmálatryggjaður frídagur hjá heimaflotanum.

Ikki til at vika

Verri gekk við nótasáttmálanum, mátti formaðurin ásanna, tí reiðararnir í tí bólkinum vóru við hansara orðum hvørki til at høgga ella stinga í og vildu ikki flyta seg ein millimetur á nokrum øki.

– Teirra einasta argument er, at menninir við nótaskipunum tjena so væl, at teir hava ikki uppiborið lønarhækking. Snildisliga gloyma teir, at teirra reiðariir hava havt risastóra vinningsframgongd og tjena ørandi upphæddir. Eisini gloyma teir, at teirra tilverugrundarlag fyrst og fremst skyldast vælvidd frá manningunum, sum í síni tí, tá hesin veiðubólkurin var í kreppu, sjálvboðnir fóru langt niður í løn – við tí greiða lyfti, at hýruprosentið skuldi uppافتur, tá tíðirnar gjørdust betri, segði Jan Højgaard.

Hann greiddi síðani frá, at nevndin í Føroya Fiskimannafelag ikki hevði var samd um, hvussu langt felagið skuldi fara í stríðnum við nótaskipini.

Jan Højgaard kom víða um í síni formansfrágreiðing. Sáttmálasamráðingarnar fyltu nóg, men eisini onnur viðurskipti, eitt nú tilfeingisgjöld og samhaldsfesti og samanhald fingi drúgva viðgerð.

– Ein partur av nevndini var til reiðar at taka eitt verkfall um neyðugt. Meirilutin helt tó, at vandin fyrri at missa alt tað, sum vit hóast alt høvdu vunnið innaftur fyrri restina av heimaflotanum, var ov stórur, um vit slitu samráðingarnar upp á ósemjuna við nótaskipini. Tiskil bleiv semja gjørd í endanum á mai, greiddi Jan Højgaard frá.

Tilfeingisgjöld

Sáttmálapartarnir hava gjørt av at eta ein bólk at arbeðja við at nútímansgera allan sáttmálabygnaðin, men tað er eitt arbeði, ið fer at taka drúgva tíð, og formaðurin gjørdi greitt, at tað hevur skund at vinna sømdir á týðandi økjum, og at tað stríðið tiskil ikki kann bíða eftir einum nýggjum sáttmálabygnað.

– Fyri mítt viðkomandi hevur tað sera høga raðfesting at loysa manningarnar frá øllum rakstrarútreiðslum hjá reiðariunum, og eg ætli at leggja stóra orku í hetta arbeðið, fái eg høvi til tess. Eisini eiga vit at leggja nógva orku í at fáa minstlønina upp og betra um tryggingarnar, nevndi hann sum dømi og fór seinni í dýpdina við síni áskoðan á tann patin av rakstrarútreiðslunum hjá reiðariunum, sum er tilfeingisgjöld.

– Tað hevur ongantið verið ætlanin, at eitt gjald á vinnuna skal turkast av upp á starvsfólkið. Gjaldið er fyrri tilfeingið, sum reiðarin hevur rætt at fiska, og manningin hevur onga ávirk-an á, hvussu hann fer við hesum rættinum. Heldur ikki fær manningin eitt oyra, tá reiðarar selja síni rættindi við-ari til onkran annan. Tí mótmæltu vit

eisini beinavegin, tá reiðarar byjaðu at taka gjaldið av óbýttum.

– Havast skal eisini í huga, at Føroya Fiskimannafelag alla tíðina hevur mótmælt tilfeingisgjaldi sum heild, júst tí vit hava sæð fyrri okkum, at hetta fór at vera ein rokning, sum bleiv send víðari til fiskimenninar.

– At reiðarin við verandi praksis sparir tað, sum svarar til hýruprosentið, í tilfeingisgjöldum, er eisini ein beinleiðis rakstrarstuðul. Reiðarin kann jú bara nýta hesar pengarnar, júst sum hann vil. Tað kann ikki vera annað enn hamrandi skeivt.

Vit siga bums nei til at rinda lummapengar til reiðararnar, segði Jan Højgaard.

Harðari revsing

Hann gjørdi eisini fitt burtur úr strámannavirksemi og útlenskum bakmonnum, ið leggja líka í lógir og reglur, sum galda í føroyskum sjóøki, og nevndi Anitu-málið sum dømi.

– Tað skal vera okkara viðmæli, at um reiðarar ikki halda seg til sáttmálaásetingar og til landsins lógir, so eiga teir í stundini at missa øll síni loyvi og rættindi, segði formaðurin í Fiskimannafelagnum.

Samanhald loysir seg

Eitt annað mál, ið fylti nóg, var Beinisevørð-málið, ið var eitt sigursmál hjá Føroya Fiskimannafelag, og sum Jan Højgaard brúkti sum dømi um, at samanhald og samhaldsfesti loysir seg.

Føroya Fiskimannafelag vann vegna manningina Beinisevørð-málið í Føroya Rætti, og reiðariid varð dømt at rinda manningini tilsamans 1,8

milliónir krónur fyrri ov lítið goldnað hýru undir makrelfiskiskapinum í 2011 íroknað rentur.

– Beinisevørð-málið er dømi um eitt mál, har reiðari roynir at ganga uttanum galdandi sáttmála við uppá-

Formansval

Seinasta freist at velja til formansvalið í Føroya Fiskimannafelag er 30. januar. Jan Højgaard stillar uppافتur, og Sniálvur Røvilsberg er mótvalevni.

Tveir kandidatar dystast um formanssessin í Føroya Fiskimannafelag, nú verandi formansskeið er um at verða runnið.

Sniálvur Røvilsberg úr Skopun, virkin fiskimaður og fyrrverandi nevndarlimur í Føroya Fiskimannafelag, hevur bjóðað Jan Højgaard, sitandi formanni, av hesaferð. Jan Højgaard, sum er av Toftum, hevur verið felagsformaður seinastu trý skeiðini – síðani 1. februar 2007.

Atkvøðuseðlarnir vóru sendir út til limirnar í Føroya Fiskimannafelag og stýrimenn og maskinmenn, sum eisini hava valrætt, um

haldi um, at onnur avtala er gjørd. Tað gekk ikki hesaferð, tí menninir lótu seg ikki lumpa.

– Men tað hendir alt ov ofta, at reiðarar ganga á menn, fyrri at gera eina avtalu uttan um manningarfeløgini, og tíverri sær hetta út til at eydnast til tíðir.

– Menn hava í ávisum førum latið seg lokka við gyltum lyftum um fastan kjans og góða fortjenastu, men royndirnar vísa, at lyftini ongantið standa mál við veruleikan, og menninir standa skjótt eftir á berum. Síðani er tað sum oftast Føroya Fiskimannafelag, sum stendur við upptakinum.

– Her vil eg bert enn einaferð royna at tala til samvitskuna hjá monnum og vísa á, at tað bara er við samhaldsfesti og samanhaldi bæði umborð á tí einstaka skipinum og sum limir í Føroya Fiskimannafelag, at vit vinna okkara rættindi og sigrar.

Og tað er eisini bara við samhaldsfesti og samanhaldi at vit varðveita okkara vunnu rættindi, legði Jan Højgaard dent á.

hálvan desember, og skulu vera grannskoðarafelagnum Numo í hendi í seinasta lagi 30. januar.

Atkvøðurnar verða upptaldar 31. januar, og valdi formaðurin tekur við 1. februar, tá nýggja trý ára formansskeiðið byrjar.

Um onkur, sum hevur valrætt, av einhvørji orsök ikki hevur fingið atkvøðuseðil, ræður um at venda sær til Fiskimannafelagið sum skjótast. Felagsskrivstovan syrgir síðani fyrri, at atkvøðuseðil verður tilsendur.

Felagsskrivstovan hevur tlf.nr 356 000.